

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КУРУЛУШ ЧЕНЕМДЕРИ

Курулуштагы ченемдик документтер тутуму

**КАЛКЫНЫН САНЫ 5000ГЕ ЧЕЙИНКИ КАЛКТУУ КОНУШТАРДЫ
ЖАНА РЕКРЕАЦИЯ ОБЪЕКТИЛЕРИНИН САРКЫНДЫ СУУЛАРЫН
ЧЫГАРУУ. ДОЛБООРЛОО ЧЕНЕМДЕРИ**

**Водоотведение населенных пунктов с численностью
до 5000 жителей и объектов рекреации. Нормы проектирования**

Water discharge of settlements with up to 5000 residents and recreational
facilities. Design standards

Биринчи жолу иштелип чыккан

Ишке киргизүү датасы – 2023. __. __

1 Жалпы ченемдер

1.1. Колдонулуу аймагы

1 Бул курулуш ченемдери калкынын саны 5000 жашоочудан көп эмес айылдык калктуу конуштардагы жана шаар тибиндеги поселкалардагы жана да Кыргыз Республикасынын рекреация объектилериндеги аз кабаттуу жана коттедждик курулуштары менен жаңы райондордун саркынды сууларын чыгарууну жана да сууну керектөөчүгө агынды суулардын ишенимдүү тазалануусун регламенттешет. Сунушталып жаткан технологияларды жана жабдууларды Кыргыз республикасынын анык калктуу конуштарына аларды сейсмологиялык, гидрогеологиялык жана инженердик-геологиялык шарттары боюнча райондоштуруунун негизинде ыкташтыруу зарыл.

2 Бул курулуш ченемдери жашоочуларынын саны 5000ге чейинки айылдык калктуу конуштардагы жана поселкалардагы жана да Кыргыз Республикасынын рекреация объектилериндеги аз кабаттуу жана коттедждик курулуштары менен райондордун саркынды сууларды чыгаруу системасын долбоорлоонун, куруунун жана реконструкциялоонун жалпы тартибин орнотот.

3 Аз кабаттуу жана коттедждик турак үй курулуш объектилерине тийиштүүлүктө болушат:

- жекече 1÷2 кабат үйлөр;
- өз алдынча турган 3÷4 кабат үйлөр;
- жеке көмөкчү чарбалар жана фермалар;
- коттеждер тобу;
- жашоочулары 5000ге чейин поселкалар (мунун ичинде коттедждик жана дачалык).

4 Бул курулуш ченемдеринин жоболору башкаруу жана көзөмөл органдары, Кыргыз Республикасындагы турак жай курулуштарынын саркынды сууларды чыгаруу системаларын долбоорлоону жана курууну жүзөгө ашыруучу, менчиктин формасынан жана тийиштүүлүктөн көз карандысыз жана да бул системалар үчүн жабдууларды өндүрүп чыгаруучу ишканалар, уюмдар жана бирикмелер үчүн милдеттүү.

1.2 Ченемдик шилтемелер

1 Бул курулуштук ченемдер А тиркемесинде келтирилген Кыргыз Республикасынын аймагында колдонулуучу ченемдик-техникалык документтердин негизги талаптарын көңүлгө алуу менен иштелип чыгылды жана колдонуудагы ченемдик техникалык документтерге, ошондой эле жаңы ченемдик-техникалык документтердин же айрым алардын жоболорунун иш-аракетине кошумчалоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүүдө корректировкаланууга чектелгени ылайык.

2 Тазалоочу түзүлүштөрдүн бардык түрлөрүн долбоорлоо жана куруу Кыргыз Республикасынын аракеттеги мыйзамдарына, курулуш ченемдерине, эрежелерине жана МАМСТга ылайык жүзөгө ашырылуусу керек.

3 Саркынды суулар чыгаруу системаларында колдонулуучу материалдар жана жабдуулар курулуштук ченемдердин, мамлекеттик стандарттардын талаптарына туура келиши жана да сапат жана ылайык келүү сертификаттарына ээлик кылуулары керек.

4 Саркынды сууларды чыгаруу системаларына кирүүчү чарбалык-тиричиликтик агынды сууларды тазалоо үчүн модулдук жоболордун сертификациясы милдеттүү жана КМС 21-40.02 ченемдерине ылайык технологиялык көрсөткүчтөр боюнча жүзөгө ашырылуусу керек.

5 Ылайык келүүгө (технологиялык) сертификат жана гигиеналык сертификат сертификациялык борборлор тарабынан берилет жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын саркынды сууларды чыгаруу системаларында

сууну тазалоочу түзүлүштөрдү колдонуунун жол берилгистиги тууралуу чечимди кабыл алуусу үчүн негиз болуп эсептелишет.

1.3 Терминдер жана аныктамалар

1 Бул ченемдерде терминдер жана аныктамалар МАМСТ 17.1.1.03, МАМСТ 17.1.1.03, МАМСТ 25150 боюнча колдонулат.

2 Кошумча түшүндүрүүлөрдү 6-бөлүм «Негизги түшүнүктөр жана аныктамалардан» караңыз.

1.4 Жалпы жоболор

1 Саркынды сууларды чыгаруу системаларын долбоорлоодо жана курууда заказчыларга, долбоордук жана подряддык уюмдарга ушул курулуштук ченемдердин талаптарына ылайык толук заводдук даярдыктагы түзүлүштөргө (модулдарга) артыкчылык берүү менен, алдыңкы технологиялардын заманбап жетишкендиктеринен чыгып аракетте болуусу зарыл.

2 Агынды сууларды тазалоо боюнча технологиялардын динамикалуу өнүгүүсүнө байланыштуу, түзүлүштөрдүн технологиялык бөтөнчөлүктөрүнүн дайымкы өркүндөтүлүүсүнөн жана өзгөртүлүүсүнөн улам Кыргыз Республикасынын тазаланган агынды сууларды курчап турган чөйрөгө коопсуз агызып чыгарылышын камсыз кылуучу ченемдерине ылайык тазаланган агынды суулардын түпкү көрсөткүчтөрүнүн жабдылышына карата жеткирүүчүнүн кепилдигинде жаңы иш практикаларын колдонууга жол берилет.

3 Саркынды сууларды чыгаруу системаларын долбоорлоодо жана курууда, ушул курулуш ченемдерин жетекчиликке алуу менен, тиешелүү негиздеме менен жана жергиликтүү шарттарга ылайыкташтырууну эске алып тиешелүү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар менен макулдашуу боюнча заманбап чет өлкөлүк технологиялар жана жабдуулар колдонулушу мүмкүн.

4 Саркынды сууларды чыгаруу системасынын долбоорлорун жер астындагы суулардын жана сугат сууларынын запастарын толуктоо максатында тазаланган агынды сууларды пайдалануу мүмкүндүгүн кароо менен катар, суу менен камсыз кылуу долбоорлору менен бир учурда иштеп чыгуу зарыл.

5 Саркынды сууларды чыгаруунун жана агынды сууларды тазалоонун борборлоштурулбаган системаларын саркынды сууларды чыгаруу системалары дээрлик жок жерлерде жигердүү колдонуу ылайык.

6 Саркынды сууларды чыгаруу системаларын тандоону турак үйлүк аз кабаттуу жана коттедждик курулуш объектисинен көз карандысыздыкта жүргүзгөн ылайык:

- саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган системалары 200 адамдан көбүрөөк жашоочуларынын саны менен бир же бир нече чакан калктуу конуштар үчүн долбоорлонгону ылайык;

- саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулбаган (жергиликтүү) системаларын социалдык дайындалыштагы өз алдынча турган объектилер (мектеп, балдар бакчасы, оорукана), коттедждик поселкалар жана жашоочуларынын же убактылуу тургундарынын 200 адамга чейин саны менен өз алдынча турган аз кабаттуу имараттар үчүн долбоорлоо керек;

- саркынды сууларды чыгаруунун жекече (даректүү) системаларын 10 адамга чейин жашоочуларынын саны менен өз алдынча турган имараттар, коттеждер, фермалар, өздүк көмөкчү чарбалар үчүн долбоорлоо зарыл;

- өз алдынча турган имараттар үчүн септик-топтогучтарды пайдалануу сунушталат; максатка ылайыктуулугунан жана зарылдыгынан көз карандылыкта септиктердеги суюк агындылар канализациялык тазалоочу түзүлүштөрдө андан ары тазартылууга туштукталуусу керек.

7 Материалдар, реагенттер, ошондой эле аз кабаттуу турак үй курулуштарында пайдаланылуучу суу тазалоочу түзүлүштөрдүн бардык курамдык бөлүктөрү эгерде алар өздөрүнүн аракетте болуу мөөнөтүнүн акырына чыгышканында аларды тиричиликтик катуу калдыктар полигонунда коопсуз утилдештирүү талаптарына жооп бере турган болушса, текшерүүдөн өтүүлөрү керек.

8 Аз кабаттуу курулуш райондорундагы саркынды сууларды чыгаруу жана канализациялык тазалоочу түзүлүштөр системасынын жайгашуусу жана курамы долбоордук-сметалык документтердин аныкталган тартибинде иштелгени жана бекитилгени боюнча, өнүктүрүү схемасынын, генералдык пландын же деталдуу планировкалоо долбоорунун негизинде жүзөгө ашырылуусу зарыл. «Кыргыз Республикасынын шаар куруусу жана архитектурасы тууралуу» (КР Мыйзамынын 2023-жылдын 1-апрелиндеги № 22 иштелиши) Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык, долбоордук-сметалык документтер мамлекеттик курулуштук жана экологиялык экспертизадан өтүүлөрү керек.

9 Калктуу конушту өнүктүрүүнүн схемасы, генералдык планы же деталдуу планировкалоо долбоору болбогонунда, саркынды сууларды чыгаруу жана канализациялык тазалоочу түзүлүштөр системаларынын жайгашуу орду жана курамы шаар куруунун жана архитектуранын жергиликтүү кызматы менен макулдашуу боюнча, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын чечиминин негизинде аныкталышат. «Кыргыз Республикасынын шаар куруу жана архитектура жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык, долбоордук-сметалык документтер мамлекеттик курулуш жана экологиялык экспертизадан өтүшү керек.

10 Калктуу конушту өнүктүрүү схемасы, башкы планы же деталдык пландоо долбоору жок болгон учурда суу-дренаждык системанын жана канализациялык тазалоо курулмаларынын жайгашкан жери жана курамы жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чечиминин негизинде жергиликтүү шаар куруу жана архитектура кызматтары менен макулдашуу боюнча аныкталат.

11 Саркынды сууларды чыгаруунун нөшөрдүк системасын долбоорлоонун жана куруунун зарылдыгын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен макулдашуу боюнча, айылдык калктуу конуштардын жашоочуларынын КР КЧ 40-02нин ченемдерине ылайык катышуусунда чечүү сунушталат.

2 Саркынды сууларды чыгаруу системаларынын тарамдарын жана түзүлүштөрүн долбоорлоонун ченемдери

2.1 Агынды сууларды чыгымдоолор

1 Саркынды сууларды чыгаруу тарамдарын жана агынды сууларды тазалоо системаларын долбоорлоо жана куруу маалындагы саркынды сууларды чыгаруунун үлүштүк чыгымдалыштарын Б тиркемеде келтирилген Б.1 жана Б.2 таблицаларына ылайык сууну керектөөнүн долбоордук үлүштүк чыгымдалыштарына барабар деп кабылдаган ылайык.

2 Агынды суулардын орточо суткалык чыгымдалышын жашоочулардын, үй малынын ж.б. санына карата саркынды сууларды үлүштүк чыгаруунун өндүрүлүшү катары аныктаган алыыйк.

3 Айылдык калктуу конуштарда же поселкаларда калкты тейлөөчү коммерциялык ишканалар болгонунда суунун эсепке алынбаган чыгымдалыштарын агынды суулардын эсептик кошунду орточо суткалык чыгымдалышынан кошумча 5% өлчөмүндө кабыл алынышына жол берилет.

4 Агынды суулардын эсептик чыгымдалууларын (секунддук жана сааттык) КЧжЭ 2.04.01 боюнча аныктаган ылайык.

5 Агынды суулардын орточо чыгымдалуусунда 5 л/секунддан көбүрөөк эсептик чыгымдоолорду КР КЧ 40-02 боюнча аныктоого жол берилет.

6 Агынды суулардын максималдуу жана минималдуу чыгымдалышын аныктоо үчүн КР КЧ 40-02ге ылайык бирдей эместик коэффициенттерин эсепке алуу керек.

7 Жекече саркынды сууларды чыгаруу системаларындагы тазалоочу түзүлүштөргө агып түшүүчү агынды суулардын эсептик чыгымдалыштары жашоочулардын атайын санитардык-техникалык жабдуусунун түрүн эсепке алуу

менен суунун жогорулатылган (ченемдикке каршы) керектелүүсү болгон учурларда корректировкаканышы керек.

8 «Тиричиликтик» (=боз суу) агымды жана заң калдыктары менен агымдарды (=кара суу) өз-өзүнчө бөлүп тазалоодо «тиричиликтик» агынды сууларды өндүрүүнү агынды суулардын жалпы чыгымдалышынан 70%ына барабар деп кабыл алуу керек.

9 Эгерде бул курулуштук ченемдерде саркынды сууларды чыгаруунун чоң эмес системаларына карата айкын талаптар аныкталбаган болсо, анда агынды суулардын чыгымдалышы КР КЧ 40-02де аныкталган принциптердин негизинде аныкталуусу керек.

2.2. Агынды сууларды чогултуу системаларындагы атайын конструкцияларды долбоорлоо

2.2.1 Саркынды сууларды чыгаруу тарамдары (коллекторлорду кошуп) жана алардагы түзүлүштөр

2.2.1.1 Саркынды сууларды чыгаруу системаларына тийиштүү жалпы аспектилер

1 Саркынды сууларды чыгаруу системасы төмөндөгү курамдык бөлүктөрдү өзүнө камтышы ыктамал: саркынды сууларды чыгаруунун ички системасын (имараттын чектеринде, ошондой эле санитардык-техникалык приборлорду кошуп), тышкы саркынды сууларды чыгаруу тарамдарын жана кудуктарды, агынды сууларды чогултуу жана алдын ала тазалоо үчүн идиштерди (септиктерди), тазалоочу түзүлүштөрдү жана алардын орнотулуштарын (жекече, борборлоштурулбаган же борборлоштурулган), агынды сууларды сордуруп куюштуруу үчүн насостук жабдууну.

2 Саркынды сууларды чыгаруу системалары төмөндөгү талаптарга жооп бериши керек:

- агынды суулардын эсептик санын коопсуз ташып жеткирүүнү камсыз кылуу («Агынды сууларды чыгымдоо, 2.1 п.» бөлүмүн караңыз);

- имараттардын курулуштук конструкцияларынын сакталгандыгына, ошондой эле суу каптоодон жана узакка ным тартуудан тийиштүү коопсуздугуна кепилдик берүү;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 14-мартындагы №128-токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын жер үстүндөгү сууларын коргоо эрежелерине» жана СЭ 4630, ошондой эле «Чарбалык-ичүүчү жана маданий-тиричиликтик сууларды пайдалануудагы суу объекттериндеги химиялык заттардын жол берилген концентрациясынын чектерине» гигиеналык ченемдерине ылайык агынды сууларды тазалагандан кийин агындылардын талап

кылынган сапатын камсыз кылуу менен көлмө-сууга, же айлана-чөйрөнү коргоо жаатындагы ыйгарым укуктуу органдар менен макулдашылган башка жерлерге, ошондой эле санитардык-эпидемиологиялык бейпилдик жаатындагы ыйгарым укуктуу органдар менен макулдашылган башка жерлерге агызуу;

- ченемдер менен аныкталуучу, капиталдык ремонтко чейинки кызмат өтөөнүн эсептик мөөнөтүнөн аз эмес жарактуулук мүмкүнчүлүгүнө ээлик кылуу.

3 Эч болбоду дегенде бир сууну андан ары пайдалануу чекитине сууну берүүчү ички суу түтүгүнүн системасы болгонунда жекече үйлөр жана коттеждер, менчик көмөкчү чарбалар үчүн саркынды сууларды чыгаруу системасы алдын алып каралганы ылайык. Ушунда ага тармактын жана тазалоочу түзүлүштөрдүн иштөөсүндө бузулууларды болтурбоо үчүн тамак-аш калдыктарынын, зыяндуу заттардын ж.б. тобу менен агып кошулуусун жокко чыгаруу зарыл.

4 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече системалары үчүн жол берилет:

- «боз суунун» (ашканалык идиш жуугучтан, ванналардан, жуунгучтардан агынды суу) жана «кара суунун» (зандык калдыктары менен унитаздардан, биде жана писсуарлардан агынды суулар) агымдарын буруп кетүүнү жана тазалоону ажырымдап бөлүү;

- тиричиликтик агынды суулардын жалпы агымын буруп кетүүнү жана тазалоону бириктирүү.

5 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулбаган системалары үчүн «боз суунун» жана «кара суунун» агымдарынын ажырымдуу тазалануусуна жол берилет.

6 Өз алдынчалуу турган, канализациялык эмес имараттар үчүн агынды сууларды суткасына 1м³га чейин чыгымдоодо люфт-клозеттер, пудр-клозеттер, септиктер же шилеп чыгаргычтар сыяктуу түзүлүштөрдү колдонууга жол берилет.

7 Аз кабаттуу турак жай курулушунан саркынды сууларды чыгаруу системаларын долбоорлоодо жана курууда иштеп турган тазалоочу түзүлүштөрдү техникалык-экономикалык жактан негиздөөнүн негизинде модернизациялоо мүмкүндүгү каралганы зарыл.

8 Долбоорлордо колдонулуучу оптималдуу техникалык чечилиштер тазалоонун бирдей талап кылынган сапатын камсыз кылуучу мүмкүн болгон варианттарын салыштыруу менен негизденүүсү керек.

Оптималдуу вариант келтирилген чыгымдалыштардын таза чоңдугун салыштыруу менен аныкталуусу зарыл.

2.2.1.2 Саркынды сууларды чыгаруу имараттарынын ички системасы

1 Саркынды сууларды чыгаруунун ички системасы санитардык-техникалык приборлордон, гидрожапкычтардан, саркынды сууларды чыгаруу тармагынан, канализациялык тик турмалардан (желдетүүчү тармак менен биригишкен) жана агызып чыгаруулардан турат.

2 Турак үйлөрдөн агызып чыгарууларды долбоорлоодо жана курууда төмөндөгү шарттар бузулбай сакталышы керек:

- агызып чыгаруулардын 100 миллиметрден кем эмес диаметри;
- канализациялык тик турмадан же тазалагычтан короодогу кудукка чейин агызып чыгаруунун узундугу 12 метрден көп эмес; чоң узундугунда кошумча карап-текшерүү кудугунун алдын алып каралышы;
- агызып чыгаруунун эсептелинбеген участкаларынын жантаюусу 0,02ден кем эмес болуп кабылданышы керек.

3 Гидрожапкычтарунитаз жана траптан тышкары ар бир санитардык-техникалык прибордон кийин орнотулушу керек.

4 Ички саркынды сууларды чыгаруу тармагын пластмассалык же чоюндук күчтөп түртүлүүсүз түтүктөрдөн куралганы ылайык, булардын диаметри конструктивдүү кабылданат жана эсептелүү аркылуу текшерилет.

5 Ички саркынды сууларды чыгаруу тармагын желдетүү үчүн ар бир канализациялык тик тургучтун үстүнөн соруучу түтүктүн алдын алып каралганы зарыл, ал чатырдын үстүнө андан 5 метрге жогору бийиктикке алып чыгылышы керек.

2.2.1.3 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тарамдары

1 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тарамдарынын гидравликалык эсептелишин КЧЖЖ 2.04.01 жана КР КЧ 40-02ге ылайык агынды суулардын максималдуу секунддук чыгымдалышында жүргүзүү зарыл.

2 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тарамдарын долбоорлоодо жана курууда төмөндөгү шарттар бузулбай сакталышы керек:

- 150 мм өткөргүч түтүктөрдүн эң эле кичине диаметри;
- тышкы тармактын түтүктөрүнүн арыктарын 1,1 миллиметрден кем эмес тереңдикте төшөө.

3 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тарамдарынын түтүктөрдүн бириктирилген жерлерин, түтүктөрдүн багытын өзгөртүүнү, өткөргүч түтүктөрдүн жантаюусун же диаметрин кароодон өткөрүү жана тазалоо үчүн карап-текшерүү кудуктарынын орнотулганы ылайык.

4 Түз сызыктык карап-текшерүү кудуктары КР КЧ 40-02ге ылайык алдын алып каралышы зарыл.

5 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тармагын мезгил-мезгили менен жууп-тазалоо мүмкүндүгү алдын алып каралышы керек.

6 Тышкы саркынды сууларды чыгаруу тармагын долбоорлоодо жана курууда түтүктөрдүн төмөндөгүдөй материалдары гана колдонулганы ылайык:

- өзү агып түшүүчү участкалар үчүн тармактын басымысыз күчтөп түртүлүүсүз чопо же пластмасса түтүктөрү;

- күчтөп түртүлүү участкалары үчүн күчтөп түртүлүүсү менен чоюн же пластмасса түтүктөрү;

- агынды сууларды сордуруп куюштуруу үчүн КР КЧ 40-02ге ылайык насосторду колдонуу керек.

7 Чарбалык-ичүүчү суу түтүктөрүн жана саркынды сууларды чыгаруу тармагын катарлаш жайгаштырууда бул түтүктөрдүн аралыктары жана орун алуусу КР КЧ 30-01, же болбосо «Кыргыз Республикасындагы айылдык калктуу конуштардын территорияларын планировкалоо жана куруу» эрежелер жыйнагынын ченемдерине ылайык сууөтчү түтүктөрдүн материалынан жана диаметринен көз карандылыкта тандалып алынышы керек.

8 Санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги жаатында ыйгарым укуктуу органдар менен макулдашуу боюнча канализациялык эмес объектилерден суюк калдыктарды кабыл алуу үчүн канализациялык тазалоочу түзүлүштөрдүн территорияларында агынды суу станциялары же кудуктар алдын алып каралганы ылайык. Саркынды сууларды чыгаруу системаларын долбоорлоонун жана куруунун долбоордук мезгилдеринин диапозонун КР КЧ 40-02ге ылайык кабыл алуу керек.

2.2.1.4 Башка канализациялык түзүлүштөр

Эгерде жогоруда эскерилген канализациялык түзүлүштөрдөн жана курулуштардан тышкары анча чоң эмес саркынды сууларды чыгаруу системалары талап кылына турган болсо, анда алардын долбоорлонуусу КР КЧ 40-02де аныкталган принциптердин негизинде аткарылышы керек.

3 Канализациялык тазалоочу курулмалар

3.1 Агынды сууларды тазалоонун технологиялык усулдарын долбоорлоого стандарттар

3.1.1 Кируу маанилеринин өлчөмдөрүн аныктоо

1 Тиричиликтик агынды сууларды киши башына булгануусунун үлүштүк суткалык күч келүүлөрү 1-таблицада келтирилген маалыматтарды пайдалануу менен эсептелүүсү керек.

1-таблица – Саркынды сууларды чыгаруунун чакан системаларында (5000ден аз жашоочусу менен) бир жашоочуга булгоочу заттардын үлүштүк суткалык күч келүүлөрү

Катар №и	Көрсөткүчтөрдүн аталыштары	Бир жашоочуга булгоочу заттардын суткалык күч келүүлөрү (г/сут)
1	КБК ₅ киргилттигинен арылтылбаган суюктуктун	50
2	КХК	100
3	Салмактанылган заттар	55
4	Жалпы азот	9
5	Жалпы фосфор общий	2,0
<p>Эскертүүлөр</p> <p>а) КБК_{толу}к боюнча эсептик маалыматтарды КБК_{толу}ктагы КБК₅ кайра эсептөөнүн коэффициентин колдонуу негизинде КБК₅ боюнча маалыматтарды кайрадан эсептөө жолу менен кабыл алууга жол берилет.</p> <p>б) Бул коэффициенттин маанисин КБК₅тин жана КБК_{толу}ктун салыштырмалуу лабораториялык аныктамаларынын натыйжалары боюнча кабыл алуу сунушталат (жыл ичинде сегизден кем эмес аныктамалар, квартал ичи экиден кем эмес аныктамалар).</p> <p>в) Андай маалыматтардын жоктугунда агынды суулар үчүн КБК₅тин КБК_{толу}кка кайрадан эсептелүүсүнүн төмөндөгү коэффициенттерин колдонууга жол берилет:</p>		

2 Иш жүзүндөгү маалыматтар бекемдеп тургандай, жогоруда көрсөтүлгөн маанилер саркынды сууларды чыгаруунун ири системаларында калктын киши башына булгануулардын маанилери болжол менен 15÷20%га төмөн болуп аныкталган.

3 Тиричиликтик агынды суулардагы тийиштүү булгоочу заттардын топтолушу алдыдагы пунктта баяндалгандай, алынган булгануулардын жалпы күч келүүлөрүн, «2.1 Агынды суулардын чыгымдалышы» бөлүмүндө баяндалгандай алынган агынды суулардын чыгымдалыштарын бириктирүү жолу менен аныкталышы керек.

3.1.2 Агынды сууларды тазалоочу орунга тийиштүү талаптар

1 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган система-ларынын тазалоочу түзүлүштөрүн куруу үчүн аянтчаларын тандоону ошол калктуу конуштун планировкалоо жана куруу долбоору менен жуурулуштуруу зарыл.

2 Бир нече жашоочудан 5000ге чейинки жашоочусу менен агынды сууларды тазалоонун жекече, борборлоштурулбаган же борборлоштурулган системасын куруу үчүн жер участкасынын өлчөмү айкын шарттардан жана технологиялардан бөтөнчө көз каранды. Демек, ал дайым жекече негизде иштелип чыгуусу керек, андан соң санитардык-коргоочу аймактарда кошумча керектөөлөрдү көңүлгө алуу зарыл.

3 Агынды сууларды тазалоого делинген тазалоочу түзүлүштөр жана жабдуулар тейлөө жана техникалык жактан тейлөө үчүн ыңгайлуу болушу жана да курчап турган чөйрөнүн мониторинги үчүн үлгүлөрдү иргеп алуу пункттары менен жабдылышы керек.

4 Агынды сууларды тазалоо боюнча түзүлүштөрдү орнотуу орду эгерде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарындагы эксплуатациялоочу мекемедеги каржылык ресурстар мүмкүнчүлүк берсе, тосулуп жана жарык менен камсыз кылынышы керек.

5 Бул КЧ иш-аракетте турган тазалоочу түзүлүштөр үчүн санитардык-коргоочу аймактар «Санитардык-коргоо зоналары жана ишканалардын, курулмалардын жана башка объекттердин санитардык классификациясы» санитардык-эпидемиологиялык эрежелеринин жана ченемдеринин 9-бөлүмүнүн ченемдерине ылайык тандалып алынышы керек.

6 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече жана борборлоштурулбаган системалары үчүн санитардык-коргоочу аймактардын жогоруда аныкталган ченемдик маанилерин бузулбай сакталышы мүмкүн болбогон учурларда тазалоочу түзүлүштөрдү жайгаштыруунун тандалышы ыйгарым укуктуу органдар (санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги, экологиялык контролдоо жана техникалык көзөмөл жаатындагы; шаар куруу жана архитектура органдары) менен макулдашылуусу керек.

7 Саркынды сууларды чыгаруу системаларынын бардык түрлөрүнүн түзүлүштөрүн жана жабдууларын жайгаштыруу жана ыкташтыруу жергиликтүү

шарттарды эсепке алуучу гидрогеологиялык, инженердик-геологиялык, санитардык-экологиялык изденүүлөрдүн негизинде, Кыргыз Республикасынын экология жана климат жаатындагы ыйгарым укуктуу органдар жана да Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги менен макулдашуудан кийин жүзөгө ашырылуусу керек.

3.1.3 Агынды сууларды тазалоо даражасы боюнча ченемдер

1 Агынды сууларды тазалоонун зарыл даражасын жергиликтүү шарттардан көз карандылыкта жана тазаланган агынды сууларды жер алдындагы суулардын запастарын толуктоо жана айыл чарбалык жерлерди сугаруу максаттарында колдонуу мүмкүндүгүн эсепке алуу менен аныктаган ылайык.

2 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече жана борборлоштурул-баган системалары үчүн агынды сууларды тазалоонун даражасын биринчи кезекте КБК₅, КХК жана салмактанылган заттар үчүн чектерде, б.а. органикалык булганууга басым коюлуу менен жөнгө салган ылайык.

3 Аз кабаттуу турак жай курулуштарынын объектилеринен жана өз алдынчалуу турган объектилерден агынды сууларды тазалоо үчүн табигый жана колдон жасалган шарттарда биологиялык тазалоону колдонуу керек.

4 Кык камтылган агынды сууларды жана ар кандай тиричиликтик эмес агындыларды саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган системасына чыгарып салганга чейин болчу адепки тазалоо үчүн көрсөтүлгөн агынды суулардын мүнөзүнө ылайык усулдар менен тазалоонун атайын долбоорлонгон системасы алдын алып каралышы зарыл. Адепки тазалоодон кийин мындай тазалоодон өткөрүлгөн агындылар өзүнүн мүнөзү боюнча тиричиликтик агынды сууларга окшош болуусу керек.

5 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече жана борборлоштурул-баган системалары үчүн адамдардын мезгил-мезгили менен (сезондук) гана болуусу тийиштүү негизделгенинде агынды сууларды тазалоонун физика-химиялык усулдарын колдонууга жол берилет.

6 Биологиялык тазалоонун тазалоочу түзүлүштөрүн тандоону төмөндөгүлөрдөн чыгып жүргүзгөн ылайык:

- агынды суулардын эсептик чыгымдалышынан жана булгануу күч келүүлөрүнөн;
- тазалоонун талап кылынган даражасынан;
- гидрогеологиялык шарттардан;
- техникалык-экономикалык салыштыруудан.

7 Биологиялык тазалоо түзүлүштөрүнүн долбоордук эсептелиши КБК₅, КХКда, салмактанылган заттарда, жалпы азотто, жалпы фосфордо –

зарылчылыгына карай айкын шарттардан жана агынды суулардын эсептик чыгымдалышынан көз карандылыкта көрүнгөн органикалык булгануулар боюнча жүргүзүлүүгө тийиш. 5000ден кем эмес жашоочуларынын саны менен саркынды сууларды чыгаруунун чакан системаларынын агынды сууларын тазалоо үчүн төмөндөгүдөй ченемдери белгиленет:

- айрым системалар үчүн: КБК₅ти 30%дан кем эмес четтетүү;
- борборлоштурулбаган системалар үчүн: КБК₅ти 60%дан кем эмес четтетүү;
- борборлоштурулган системалар үчүн: КБК₅ти 90%дан кем эмес четтетүү, абдан сезгич суу кабылдагычтар үчүн өзгөчөлүү учурларда гана азыктандыруучу заттарды (жалпы азотту, жалпы фосфорду) четтетүү.

8 Белгилеп кетүү керек, алдыдагы пунктта аныкталгандай, тазалоонун минималдуу натыйжалуулугу сарамжалдуу технологиялардын колдонулушуна жол берет, б.а., мисалы, септиктер өзүнчө турган системалар үчүн, тоскучтары менен анаэробдук реакторлор борборлоштурулбаган системалар үчүн колдонулушу мүмкүн, ал эми колдо жасалган суулуу-саздак жерлер, ошондой эле чакан биологиялык тазалоочу түзүлүштөр борборлоштурулган системалар үчүн пайдаланылуусу ыктымал.

3.1.4 Агынды сууларды тазалоочу түзүлүштөрдү долбоорлоо

3.1.4.1 Агынды сууларды чогулткучтар (ошондой эле «бир камералуу септик» деп аталган)

1 Чогулткуч түзүлүштөрдү герметикалуу, 3 метрден көп эмес тереңдикте, ички жана тышкы гидробочолонтуу менен долбоорлогон жана курган ылайык.

2 Чыпкалык чыгымдалыш суткасына 3 л/м²тан ашпосу керек.

3 Чогулткучтун жумушчу көлөмүн ассенизациялоочу машинанын цистернасына туура келгендей кылып кабыл алуу керек.

4 Чогулткучтарды жол тарабына жайгаштырган жана аларга ассенизациялоочу машина келе алышын камсыз кылган ылайык.

5 Чогулткучтан турак үйгө чейинки аралык - 10 метрге чейин; чарбалык курулуштарга чейинкиси – 5 метрге чейин; коңшу турак үйлөргө чейинкиси - 10 метрден кем эмес.

6 Чогулткучтардагы агынды сууларды жана шилеп чыгаргычтардагы таштандыларды канализациялык тазалоочу түзүлүштөргө багыттоо керек. Чогулткучтун көлөмү адатта анча чоң болбогону себептүү кыска убакыт аралыгындагы тез-тезден бошотуу эксплуатациялоого жана техникалык тейлөөгө карата милдет-чыгымдоолордун ажыратылгыс бөлүгүн түзүп туруусу керек.

3.1.4.2 Көп камералуу септиктер

1 Көп камералуу септиктер КБК₅тин 30%ынан жана салмактанылган заттардын 50%ынан көп эмесинин жоюлуп четтетилүүсүн талап кылуучу, агынды сууларды жекече жана борборлоштурулбаган тазалоо үчүн бөтөнчө ылайык келет. Тазаланган агынды суулар кыртышка синдирилиши керек. Тазаланган агынды сууларды ачык үстүнкү агызып чыгаруу өзгөчөлүү учурларда гана жана тийиштүү негизделгенинде колдонулушу ыктымал.

2 Көп камералуу септиктер суу өткөрбөөчү, ички жана сырткы обочолонткучу менен

3 Көп камералуу септиктер 2ден кем эмес өз алдынчалуу камерага ээлик кылышы керек. 2 камера экенинде, биринчи камера камеранын жалпы узундугунун 2/3ге жакынын түзгөнү ылайык. 3 камера болгонунда, биринчи камера камеранын жалпы узундугунун 1/2ге жакынын түзөт. Бул катуу бөлүкчөлөрдүн биринчи камарага барып чөгөрүнөн улам зарыл.

4 Көп камералуу септиктин жалпы көлөмү минималдуу талап кылынган 48 саатка (= 2 күн) сакталуу убактысын көңүлгө алууга эсептелинген болушу ыктымал.

5 Биринчиден экинчи камерага бириктирүү калкып жүрүүчү заттар дагы, чөккөн катуу бөлүктөр дагы агынды суулар менен бирдикте кийинки камерага барып кошулбагандай болуп конструкцияланышы керек.

6 Техникалык жактан тейлөө үчүн камераларга жол алуу (мисалы, жабылуучу тешиктердин капкактары аркылуу) камсыз кылынышы зарыл.

7 Көп камералуу септиктин желдетилүүсү милдеттүү эмес, бирок сунушталат.

8 Көп камералуу септиктерди чөккөн тунмаларды четтетүүгө делинген төгүп бошотуучу боштуктук цистерналардын жардамы менен аларга карата оңой жол алуу мүмкүн болгондой кылып жайгаштыруу зарыл. Туура долбоорлонгонунда мындай септиктер ар бир 2÷5 жыл сайын бошотулуп туруусун талап этет.

9 Көп камералуу септиктердеги чөккөн катуу бөлүкчөлөрдү агынды сууларды тазалоо үчүн канализациялык тазалоочу түзүлүштөргө жеткирүү жана тазалоочу станциянын өзүндө пайда болуучу тунмалар менен биргеликте иштетүүдөн өткөрүү керек.

3.1.4.3 Тосмосу менен анаэробдук реактор

1 Тосмолору менен анаэробдук реакторлор (ТАР) септиктердин өркүндөтүлгөн иштелмеси катары келет, биологиялык тазалоо механизм

киргизүүдөн улам тазалоонун натыйжалуулугун болжол менен $60 \div 80\%$ га чейин, КБК₅ жоюп четтетүүнү жана салмактанылган заттарды жоюп четтетүүнү $50 \div 80\%$ га жогорулатууга мүмкүндүк берет.

2 ТАР агынды сууларды борборлоштурбай тазалоо үчүн бөтөнчө дакшы ылайык келет, мында КБК₅тин 60% ынан көп эмесин жоюп четтетүү талап кылынат. Тазаланган агынды суулар кыртышка синдирилүүсү керек. ТАРдын тазаланган агынды сууларын ачык үстүнкү беттик агызып чыгарууну өзгөчөлүү учурларда гана жана тийиштүү негизделгенинде колдонууга болот. Тар ошондой эле саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган системалары үчүн адепки тазалоонун натыйжалуу түзүлүшү катары агынды сууларды андан ары карай биологиялык тазалоого эң эле ылайыктуу болуп көрүнөт, бул аяк жагынын суу агымын ачык түрдөгү агызып салуу үчүн жарактуу кылат.

3 Чоң ТАРдын өз алдынчалуу реакторунун көлөмү адатта бир нече жүз м³га жетет; эгерде көбүрөөк ири ТАР талап кылынса, анда жалпы көлөм адатта катарлаш блокторго ажырымдалат.

4 ТАР суу өткөрбөгөндөй болуп, ички жана тышкы обочолонуусу менен долбоорлонуусу керек.

5 ТАР бир баштоочу чөктүргүч камерага ээлик кылышы керек, ага удаа чыгуучу агымдын 3төн 5ке чейинки камерасы уланат. Чөктүрүүнүн баштоочу камерасы ТАРдын жалпы узундугунун $1/3$ узундукта жакын узундукта болушу керек, ал эми калган камералар жалпы узундуктун калган $2/3$ си боюнча бирдей өлчөмдө бөлүштүрүлүүсү керек.

6 ТАР идишинин жалпы көлөмү минималдуу талап кылынган 48 саат (= 2 күн) сакталуу убактысын пайдалануу менен эсептелүүсү мүмкүн; кээде өндүрүмдүүлүктү жогорулатуу үчүн 72 саатка чейин пайдаланылат (= 3 күн).

7 Ар кандай камеранын кийинки камерага ар бир бириктирилүүсү калкып чыгуучу заттар да, чөккөн катуу бөлүкчөлөр да агым менен бирдикте кийинки камерага өтүп кетпегендей болуп конструкцияланышы керек; түтүктөр же тосмолор кошумча конструкцияланышы зарыл, булар суюктукту кийинки камеранын төмөнкү бөлүгүнө агып кирүүсүнө мажбурлайт; так ушул мажбурланып өтүүдө чөгүндү отурат да, биологиялык тазалоонун кошумча таасир этүүсүнө алып келет.

8 Камераларга техникалык тейлөө үчүн жол алууну камсыз кылуу зарыл (мисалы, жабылуучу тешиктердин капкактары аркылуу).

9 ТАРдын желдетилүүсү сунушталат.

10 ТАР чөккөн тунмаларды четтетүүгө делинген төгүп бошотуучу боштуктук цистерналардын жардамы менен аларга карата оңой жол алуу мүмкүн болгондой кылып жайгаштырылуулары зарыл. Туура долбоорлонгонунда мындай ТАРлар ар бир $1 \div 3$ жылда барып гана бошотулуп туруусун талап этет.

11 ТАРдагы чөккөн катуу бөлүкчөлөрдү агынды сууларды тазалоо үчүн канализациялык тазалоочу түзүлүштөргө жеткирүү жана тазалоочу станциянын өзүндө пайда болуучу тунмалар менен биргеликте иштетүүдөн өткөрүү керек.

3.1.4.4 Табигый шарттардагы биологиялык тазалоо түзүлүштөрү

Жалпы көрсөтмөлөр

1 Жер астындагы чыпкалоо талаалары, инчыпкалоочу кудуктар, кумдук-шагылдык чыпкалар, чыпкалоочу траншеялар, колдон жасалчу суулуу-саздак жерлер сыяктуу тиричиликтик агынды сууларды табигый биологиялык жактан тазалоочу түзүлүштөрдү колдонууга жол берилет:

- саркынды сууларды чыгаруунун жекече жана борборлоштурулбаган системалары үчүн;

- тийиштүү гидрогеологиялык жана инженердик-геологиялык шарттары менен райондордо же суулуу горизонттордун булгануусун жокко чыгаруучу суу өткөрбөөчү катмарлар болгон учурда;

- ортодон жогору эмес турак жай курулушу үчүн жерди жер берүү территориясынын топурагынын булгануусу болгонунда.

2 Жогоруда баяндалган шарттардын бири болбогонунда колдон жасалган шарттардагы биологиялык тазалоого артыкчылык берилгени ылайык.

3 Табигый биологиялык тазалоочу түзүлүштөрдү долбоорлоодо турак жай курулушуна чейинки аралыкты бул КЧ «3.1.2 Агынды сууларды тазалоо ордуна тийиштүү талаптар» бөлүмүнүн 6-пунктуна ылайык тандоо керек жана да ар кандай суу алууга (жер астындагы сууларга) чейинки аралык Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Ичүүчү суу менен камсыз кылуу жаатындагы актыларды бекитүү тууралуу» 2018-жылдын 31-январынын № 68 токтомунун 1-тиркемесинин ченемдерине ылайык аныкталуучу суу алуу түзүлүштөрүнүн санитардык-коргоочулук аймактардын чек араларынан аз болбошу керек.

4 Табигый биологиялык тазалоочу түзүлүштөрдүн алды жагында агынды сууларды септиктерде, тосмосу менен анаэробдук реакторлордо же тийиштүү жагдайлардагы заводдо даярдалган түзүлүштөрдө жана да тийиштүү технологиянын жалпы кабылданган иш практикасына ылайык адепки тазалоонун алдын алып каралганы ылайык.

5 Табигый шарттарда агынды сууларды биологиялык тазалоо түзүлүштөрүнүн эсептелишин КР КЧ 40-02 ченемдерине ылайык жүргүзүү керек.

3.1.4.5 Жер астындагы инфильтрация талаасы

Жер астылык инчыпкалоо талаасын пайдаланууга жол берилет:

- кумдуу жана кумтопурактуу кыртыштарда;
- кыртыштарда, мында көзөп тешилген инчыпкалоо үчүн түтүктөр кыртыштык суулардын деңгээлинен 1 метрге жогору жайгашуусу мүмкүн, аларды 1,8 метрден ашырбай тереңдетип жана жердин үстүнкү бетинен 0,5 метрден кем эмес кылып орноштуруу керек;

- өзгөчөлүү учурларда, мында жогоруда баяндалган шарттар аткарылбайт жана утилдештирүүнүн башка ыкмалары жаратылышты коргоонун тийиштүү жергиликтүү органдары, санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен макулдашуудан кийин да мүмкүн эмес.

3.1.4.6 Чыпкалоочу кудуктар

Чыпкалоочу кудуктарды колдонууга жол берилет:

- кумдуу жана кумтопурактуу кыртыштарда, мында саркынды сууларды чыгаруунун жекече системалары үчүн агынды сууларды чыгымдоо суткасына 1 м³дан көп эмес;

- кыртыштарда, мында чыпкалоочу кудуктун түбү кыртыштык суулардын деңгээлинен 1 метрден кем эмес жогору жайгашкан.

3.1.4.7 Кумдук-шагылдык чыпкалар жана чыпкалоочу траншеялар

1 Кумдук-шагылдык чыпкаларды жана чыпкалоочу траншеяларды буруп кетүүчү дрендин арыгынан 1 метрге төмөн кыртыштык суулардын эң эле жогору деңгээлиндеги суу өткөрбөөчү жана начар чыпкалоочу кыртыштарда долбоорлоого жол берилет.

2 Чыпкалоочу кудуктарды, кумдук-шагылдык чыпкаларды жана чыпкалоочу траншеяларды толук эмес биологиялык тазалоо түзүлүшүн орноткондон кийин агынды сууларды акырына чыгарып тазалоо үчүн колдонууга жол берилет. Мындай учурда табигый тазалоо түзүлүшүнө күч келүү 2÷3 эсеге арттырылуусу мүмкүн.

3.1.4.8 Курулган суулуу-саздак жерлер

1 Эгерде бул суулуу-саздак жерлердин түбү туура келчү пластикалык пленка же ошого окшогон бирдеме менен герметикалуу жабылып, мунусу менен тазаланбаган агынды суулардын жерге сиңип кетпөөсүнө кепилдик бере турган болсо, анда үстүнкү беттик агым тибинде курулган суулуу-саздак жерди (КССЖны) пайдаланууга пайдаланууга уруксат берилет.

2 КССЖ агынды сууларды биологиялык тазалоону микроорга-низмдердин жардамы менен жүргүзүүгө мүмкүнчүлүк берет, булар 0,8÷1 метрге жакын тереңдиктеги шагылдын үстүнкү бетинде өнүгүшөт, ал аркылуу агынды суулар горизонталдуу же вертикалдуу агып өтүшөт.

3 Азыркы учурда мындай КССЖлар ар кандай модификацияларда даярдалышат. Кыргыз Республикасы үчүн КССЖнын сунушталуучу типтери болуп эсептелишет:

- а) Горизонталдык агымы менен суулуу-саздак жерлер (ГАСС);
- б) Вертикалдык агымы менен суулуу-саздак жерлер (ВАСС);
- в) Гибридик КССЖ, мында ГАСС жана/же ВАСС КССЖнын 2 же андан көбүрөөк уланмалуу тепкичтери менен тазалоочу түзүлүштөргө биригишет.

Бардык бул варианттар абдан жакшы иштешет, бирок в) вариантынын чоң артыкчылыгы болуп жерге болгон муктаждыкты а) жана б) варианттарына салыштырмалуу болжол менен 50%га кыскартууга мүмкүнчүлүк берет.

4 КССЖ өз алдынча турган үйлөр, борборлоштурулбаган системалар жана 5000 адамга чейин калкы менен борборлоштурулган тазалоочу түзүлүштөр үчүн тазалоонун туура келчү системалары болуп эсептелишет. Долбоорлоо боюнча заманбап сунуштамалар КБК₅ти жана салмактанылган заттарды 50%дан көбүрөөк жоюп-четтетүүгө мүмкүнчүлүк берет, бирок ошондой эле азыктуу заттарды (жалпы азотту, жалпы фосфорду) тийиштүү конструкциялардын жардамы менен жакшыртылган жоюп-четтетүү мүмкүнчүлүгүнө жетишилет.

3.1.5 Колдон жасалчу шарттардагы биологиялык тазалоо түзүлүштөрү

1 Колдон жасалып түзүлчү шарттарда агынды сууларды биологиялык тазалоонун түзүлүштөрүн жана жабдууларын колдонгон ылайык:

- табигый шарттарда биологиялык тазалоонун колдонулушун жокко чыгаруучу территориянын гидрогеологиялык шарттарында;
- табигый шарттарда биологиялык тазалоо түзүлүштөрүнүн алдында агынды сууларды адепки иштетүүдөн өткөрүү үчүн;
- тазаланган агынды сууларды табигый көлмөлөргө чыгаруунун алдында;
- тазалоочу түзүлүштөрдү сууну коргоо аймагында жайгаштырган учурда.

2 Тазаланган агынды суулардын талап кылынуучу сапатынан көз карандылыкта тазалоонун колдон жасалчу шарттарындагы биологиялык усулу кычкылтексиз же аэробдук шарттарда, салмактанылган, жабыштырып бекитилген же аралашкан жигердүү биомассасы менен түзүлүштөрдө жана жабдууларда ишке ашырылуусу мүмкүн.

3 5000ден азыраак жашоочулары менен кубаттуулуктагы жабдуулар үчүн колдон жасалчу шарттарда биологиялык тазалоонун алгылыктуу

технологияларынан болуп жигердүү чөгүндүсү, кеңейтилген аэрациясы менен жабдуулар жана да МАР (мезгилдүү аракеттеги реакторлор) жабдууларынын жана биологиялык чыпкалардын негизинде жигердүү чөгүндүсү менен жабдуулар эсептелишет.

4 Тийиштүү кепилдиктеги өндүрүмдүүлүгү менен заводдук даярдалыштагы модулдук түзүлүштөрдү колдонгон артыкчылыктуу. Ушунда завод-даярдап чыгаруучу тазаланган агынды суулардын сапатына тийиштүү талап кылынуучу параметрлерди камсыз кылуу боюнча кепилдик бериши керек.

5 Тазалоонун кийинки баскычтарын коргоо үчүн одоно аралашмаларды жана ченемдүү иштетүүлөрдү токтотуп туруу үчүн тоскуч тордун же дагы башка түзүлүштүн алдын алып каралганы ылайык. Артта кармалган таштандыларды герметикалуу жабылуучу капкактары менен контейнерлерге чогултуп, катуу тиричиликтик калдыктарды утилдеш-тирүү/иштетүүдөн өткөрүү орундарына ташып жеткирүү зарыл.

6 Тазалоочу түзүлүштөрдүн суткасына 100 м³дан көбүрөөк өндүрүмдүүлүгүндө кум кармоочулардын алдын алып каралганы ылайык. Кармалган кумду утилдештирүү санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги жаатындагы ыйгарым укуктуу органдар менен макулдашылган болушу керек.

7 Биологиялык тазалоо түзүлүштөрү тазалоонун талап кылынган даражасын гана эмес, ошондой эле агынды сууларды зыянсыздандырууну да, эгерде бул тийиштүү бийлик органдарынын талаптарынан болуп эсептелинсе, камсыз кылуусу керек.

8 Эгерде биологиялык жол менен тазаланган агынды сууларды маданий өсүмдүктөрдүн жана отургузуулардын (бадалдарды, бак-дарактарды, гүлдөрдү ж.б.) техникалык түрлөрү менен айыл чарбалык жерлерди сугаруу үчүн пайдалануу көңүлгө алына турган болсо, анда зыянсыздандыруу талап кылынбайт.

9 Түзүлүштөр ЭСПга (Эксплуатациялоонун стандарттык процедурасына) ээлик кылышы керек - Жетекчилик, бул аны күндөгү эксплуатациялоонун жана техникалык жактан тейлөөнүн, өзгөчө кырдаалдар жана бузулууларды четтетүү, ошондой эле түзүлүүчү калдыктарын утилдештирүү талаптарынын саны жана мүнөздөмөлөрү көрсөтүлүү менен технологиялык регламенти катары келүүчү тазалоочу түзүлүштө дайым жеткиликтүү.

10 Модулдук же чакан тазалоочу жабдууларды жасап чыгаруучу өндүрүүчүлөрдүн мындай жабдууларды жасап чыгаруу укугуна лицензиялары жана алардын сапатына карата тийиштүү сертификаттары, ал эми подряддык адистештирилген мекемелер үчүн курулуштук-монтаждык жана иштетип жөнгө салуучу жумуштарды жүргүзүү укугуна лицензиянын болушу керек.

11 Жабдуулар компакттуу, эксплуатациялоого оңой болушу керек жана квалификациялуу тейлөө персоналынын дайымкы катышуусуна муктаж эмес. Колдо жасалып түзүлгөн шарттарга негизденген агынды сууларды биологиялык тазалоонун технологиялары тазалоонун табигый усулдарына негизденген технологияларга караганда эксплуатациялоодо жана тейлөөдө кыйла кымбат жана татаал.

Демек, эгерде мүмкүн боло турган болсо, анда табигый шарттарга негизденген технологияларга, өзгөчө бул КЧ тарабынан камтылуучу 5000 адамга чейинки калкы менен анча чоң эмес объектилерине артыкчылык берилгени ылайык.

3.1.6 Агынды суулардын тунмаларын иштетүүдөн өткөрүүнү долбоорлоо

1 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган тазалоочу станцияларынын тазалоочу түзүлүштөрүндө пайда болуучу органикалык тунмаларды иштетүүдөн өткөрүү үчүн кабыл алынган технологиялык схемадан көз карандылыкта колдонулганы ылайык:

- тунмалык аянтчалардагы же органикалык жер семирткич эсебинде андан ары карай пайдаланылуусу менен суусунан арылтуучу түзүлүштөрдөгү турукташтырылган жана зыянсыздандырылган чөгүндүлөрдү суусунан арылтуу;

- органикалык тиричиликтик калдыктар, чым көңдөр, чамындылар, жер семирткич алынуучу дагы да башкалар менен ныкталган чөгүндүлөрдү компостирлөө.

2 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече, борборлоштурулбаган жана борборлоштурулган системаларынын тазалоочу түзүлүштөрүнүн агынды сууларынын чөгүндүлөрүн аларды шаардык агынды суулардын чөгүндүлөрү менен биргеликте иштетүүдөн өткөрүү үчүн жакын жайгашкан шаардык тазалоочу түзүлүштөргө өткөрүлүп берилиши ыктымал.

3 Саркынды сууларды чыгаруунун тунмалардын турукталуусу алдын алып каралбаган, борборлоштурулбаган жана жекече системаларынын тазалоочу түзүлүштөрүндө аларды органикалык тиричиликтик жана бак-дарактык калдыктар менен аралашмасында компостирлөөнүн колдонулганы ылайык.

4 Тунмаларды автоцистерналарга жүктөөнүн каражаттары бул аймактагы ар кандай куюштурулган жана куюп алынган тунмалардын же суунун агынды суулардын тазалоочу түзүлүштөрүнө кайрадан өзү агып түшүүлөрү аркылуу кайрадан сордурулуп же транспорттоло алгандай болуп долбоорлонуусу керек.

4 Саркынды сууларды чыгаруу системаларынын түзүлүштөрү үчүн курулуш ченемдери

Калктуу конуштарда саркынды сууларды чыгаруу объектилерин куруунун ченемдери КР КЧ 40-02 жана Кыргыз Республикасынын башка дагы тийиштүү ченемдик укуктук жана ченемдик-техникалык документтерге ылайык аткарылышы керек.

5 Тазалоочу түзүлүштөрдүн иштөөсүн эксплуатациялоону жана көзөмөлдөөнү кабыл алуу эрежелери

1 Курулган жана эксплуатациялоо үчүн кабыл алынууга жаткан түзүлүштөр, мунун ичинде заводдук даярдалыштагы жабдуулар курулуш боюнча бардык талаптар, техникалык шарттар жана ченемдер бузулбай сакталып, бекитилген жумушчу долбоор боюнча аткарылыштары керек.

2 Курулуш аяктагандан кийин саркынды сууларды чыгаруу системаларын сыноону КЧЖЭ 3.05.01, ошондой эле КЧЖЭ 3.05.04 ченемдери боюнча жүргүзүү керек. Жууп-тазалоону жана дезинфекциялоону «Калктуу конуштардын суу менен камсыз кылуу жана саркынды сууларды чыгаруу системаларын техникалык эксплуатациялоонун эрежелерине» ылайык аткаруу зарыл.

3 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган жана борборлоштурулбаган системаларын кабыл алуудан өткөрүү үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары заказчылардын, генералдык подрядчиктин, санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги, мамлекеттик экологиялык контролдоо жана техникалык көзөмөл жаатындагы ыйгарым укуктуу органдардын, курчап турган чөйрөнү коргоонун, эксплуатациялоочу мекеменин, долбоордук уюмдун, заводдук даярдалыштагы түзүлүштөр үчүн завод-даярдоочунун, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органда-рынын өкүлдөрүнөн комиссияларды түзүшөт, алар аныктап беришет:

- курулган түзүлүштөрдүн жумушчу долбоорго дал келүүсүн;
- санитардык-коргоочу аймактардын бузулбай сакталышын, талап кылынган тосмолордун болушун;
- өлчөөчү приборлордун болушун;
- жумуштардын өз алдынчалуу баскычтарын кабыл алуу, өткөргүч түтүктөрдүн жана түзүлүштөрдүн герметикалуулуугун сыноолор боюнча жумушчу комиссияларынын актыларын текшерүүнү.

4 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган системала-рынын түзүлүштөрүн эксплуатациялоого коё берүүнү коё берип-жөнгө салуучу

жумуштарды жүргүзүүгө лицензиясы бар мекемелер гана жүзөгө ашыруулары керек.

5 Топтогучтарды (септиктерди) жана саркынды сууларды чыгаруунун жекече системаларынын борборлоштурулбаган тазалоочу түзүлүштөрүн кабыл алуу айлана чөйрөнү коргоо, санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги, мамлекеттик экологиялык контролдоо жана техникалык көзөмөл жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын, шаар куруунун жана архитектуранын жергиликтүү органдарынын өкүлдөрүнүн катышуусу менен ошол тазалоочу түзүлүштөргө кошулган үйлөрдүн имараттарын кабыл алуу менен бир убакта жүзөгө ашырылуусу керек.

6 Заводдук даярдалыштагы түзүлүштөрдү эксплуатациялоого коё берүүнү фирма-иштеп чыгаруучу же иштеп чыгаруучунун (ташып жеткирүүчүнүн) регламенти боюнча ал тарабынан сунушталган мекеме жүзөгө ашыруусу керек.

7 Саркынды сууларды чыгаруунун борборлоштурулган системала-рынын тазалоочу түзүлүштөрүн эксплуатациялоо аны иштеп чыгуучу тарабынан берилүүчү тазалоочу түзүлүштөрдү эксплуатациялоону тейлөөчү персонал техникалык жана технологиялык регламентке ылайык жүзөгө ашыруусу керек.

8 Саркынды сууларды чыгаруунун жекече системалары үчүн тазалоочу түзүлүштөрдү эксплуатациялоо аны иштеп чыгуучу тарабынан берилүүчү тазалоочу түзүлүштөрдү эксплуатациялоону ээлик кылуучу техникалык жана технологиялык регламентке ылайык жүзөгө ашыруусу керек.

9 Мониторингдин мезгилдүүлүгү, келип түшкөн жана тазаланган агынды суулардын сапатынын көрсөткүчтөрүнүн жана технологиялык параметрлеринин тизмеси, буларды ар кыл типтеги тазалоочу түзүлүштөрдү иштөөгө коё берүү мезгилинде жана эксплуатациялоо процессинде аныктап алуу зарыл, иштеп чыгаруучу тарабынан түзүлүүсү жана да текшерүүнүн жана көзөмөлдүн жергиликтүү органдары тарабынан бекитилиши керек.

6 Негизги түшүнүктөр жана аныктамалар

Ушул курулуш ченемдеринде төмөнкү терминдер тиешелүү аныктамалар менен колдонулат:

1 коттедж: Бир батирдүү, жекече, жер участкасы менен айылдык турак үй (бир же эки кабаттуу үй).

2 коттеждер тобу: Экиден алтыга чейин үйлөр.

3 ферма: Мал чарба азыгын товардык өндүрүү менен алектенген жеке чарба.

4 жеке көмөкчү чарба: Үй малын, канаттууларды кармоону, жемиш бактарын өстүрүүнү жана бакчачылыкты камтыган жер участкасы менен анча чоң эмес үй алдындагы чарба.

5 аз кабаттуу турак жай курулушу: Төрт кабатка чейинки турак үйлөр.

6 агынды сууларды жекече жоюп четтетүү жана тазалоо: Өз алдынча турган үйлөр үчүн агынды сууларды жоюп четтетүү жана тазалоо системасы, буларда адатта 10дон аз адам жашайт.

7 агынды сууларды борборлоштурулбаган жоюп четтетүү жана тазалоо: Эреже катары, 200 жашоочудан азыраак калкты камтуучу үйлөрдүн, калк топторунун чектелүү саны үчүн агынды сууларды жоюп четтетүү жана тазалоо системасы.

8 борборлоштурулган саркынды сууларды чыгаруу жана агынды сууларды тазалоо: Эреже катары, 200 жашоочудан көбүрөөк калкты камтуучу үйлөрдүн, калк топторунун чоң саны үчүн саркынды сууларды чыгаруу жана агынды сууларды тазалоо системасы.

А Тиркемеси

Ченемдик шилтемелер

Ушул курулуш ченемдеринде төмөнкү документтерге ченемдик шилтемелер колдонулган:

А.1 Ченемдик-укуктук актылар

«Кыргыз Республикасынын шаар куруу жана архитектура жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;

Постановление Правительства Кыргызской Республики от 31 января 2018 года № 68 «Об утверждении актов в области питьевого водоснабжения», Приложение 1;

«Коомдук саламаттык сактоо жаатындагы актыларды бекитүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги № 201 токтому менен бекитилген «Санитардык-коргоо зоналары жана ишканаларды, курулмаларды жана башка объекттерди санитардык классификациялоо» санитардык-эпидемиологиялык эрежелери жана ченемдери, 3-тиркеме;

«Коомдук саламаттык сактоо жаатындагы актыларды бекитүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги № 201 токтому менен бекитилген «Чарбалык, ичүүчү жана маданий сууларды пайдалануу үчүн суу объектилеринин сууларында химиялык заттардын жол берилген максималдуу концентрациясы» гигиеналык ченеми, 16-тиркеме;

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 14-мартындагы № 128 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын жер үстүндөгү сууларын коргоо эрежеси.

А.2 Нормативно-технические документы

КР КЧ 30-01:2020 «Шаарларды жана шаар тибиндеги калктуу конуштарды пландоо жана куруу»;

КР КЧ 40-02:2023 “Саркынды сууларды чыгаруу. Тышкы тарамдар жана курулмалар. Долбоорлоо ченемдери”;

КЧжЭ 2.04.01-85* Имараттардын ички суу түтүктөрү жана канализация;

КЧжЭ 3.05.01-85 Ички санитардык-техникалык системалар;

КЧжЭ 3.05.04-85* Тышкы тарамдар жана суу менен камсыздоо жана канализациялык курулмалар;

Кыргыз Республикасындагы айылдык калктуу конуштардын аймактарын пландаштыруу жана өнүктүрүү эрежелеринин жыйындысы, Мамкурулуштун 2016-жылынын 20-сентябрындагы № 7-нпа буйругу менен бекитилген;

СЭ 4630-88 Жер үстүндөгү сууларды булгануудан коргоонун санитардык эрежелери жана ченемдери;

СЭ 4690-88 Элдүү пункттардын территориясын сактоонун санитардык эрежелери;

КМС 21.40.02-96 Курулушта продукцияны сертификациялоонун тартиби;

Калктуу конуштарда суу менен камсыздоо жана канализация системаларын техникалык эксплуатациялоо эрежелери

МАМСТ 17.1.1.03-86 Жаратылышты коргоо. Гидросфера. Сууну пайдалануу классификациясы;

МАМСТ 17.1.1.04-80 «Жаратылышты коргоо. Гидрочөйрө. Жер астындагы суулардын сууну пайдалануу максаттары боюнча классификациясы»;

ГОСТ 25150-82 Канализация. Терминдер жана аныктамалар;

ӨКС 106-95¹⁾ Индивидуальные дома. Противопожарные требования (обозначенный ¹⁾ включен как справочный материал).

Э с к е р т ү ү – Бул КЧны колдонууда шилтеме алынчу документтердин иш-аракеттерин текшерүү максатка ылайыктуу:

- жалпы колдонуудагы маалыматтык системада – Кыргызстандарттын официалдуу сайтында, тийиштүү жылга стандартташтыруу боюнча документтердин кварталдык, жылдык Каталогунда;

- курулуш боюнча «Курулуш каталогунун (КК)» Кыргыз Республикасынын территориясында тийиштүү жылга аракетте болуучу ченемдик документтеринде.

Эгер шилтемелик документ алмаштырылган (өзгөртүлгөн) болсо, анда бул КЧны колдонгон учурда алмаштырылган (өзгөртүлгөн) документ жетекчиликке алынганы ылайык. Эгер шилтемелик документ алмаштыруусуз жокко чыгарылган болсо, анда ага шилтеме берилгендеги жобо бул шилтеме тийиштүү болбогон бөлүгүндө пайдаланылат.

Б тиркемеси

Б.1- т а б л и ц а – Турак жай курулушу райондорунун суу менен камсыз кылуу системаларындагы үлүштүк чыгымдоолор

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жекече үйлөр (коттедждер):									
Муздак жана ысык суусу, канализациясы бар, жуунгуч, душ менен ванна, жуугуч, унитаз менен жабдылган жекече (жергиликтүү) суу түтүгү	1 жашоочу	170	90	250	105	15.6	10.0	0.3 (300)	0.2 (200)
Батирдик типтеги турак үйлөр:									
Муздак жана ысык суусу, канализациясы бар, жуунгуч, узундугу 1,5–17 м ванна душ менен, жуугуч, унитаз менен жабдылган борборлоштурулган суу түтүгү	1 жашылч у	230	105	300	120	15.6	10.0	0.3 (300)	0.2 (200)

Б.1 таблицасынын уландысы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Муздак жана ысык суусу, канализациясы бар, жуунгуч, отуруучу ванна душу менен, жуугуч, унитаз менен жабдылган борборлоштурулган суу түтүгү.	1 жашоочу	210	90	280	110	14.3	9.2	0.3 (300)	0.2 (200)
Муздак суусу бар борборлоштурулган суу түтүгү, борборлоштурулган канализациясы, көп точкалуу суу алуусу, ыкчам газдык суу жылыткычы, ысык суусу менен, жуунгуч, ванна душу менен, жуугуч, унитаз менен жабдылган жергиликтүү суу түтүгү.	1 жашоочу	190	***	250	***	13.0	***	0.3 (300)	0.2 (200)

Б.1 таблицасынын уландысы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Муздак суусу бар борборлоштурулган суу түтүгү, борборлоштурулган канализациясы, бир точкалуу суу алуусу, ыкчам газдык суу жылыткычы, ысык суусу менен, жуунгуч, ванна душу менен, жуугуч, унитаз менен жабдылган жергиликтүү суу түтүгү.	1 жашоочу	170	***	225	***	10.5	***	0.3 (300)	0.2 (200)
Муздак суусу бар борборлоштурулган суу түтүгү, борборлоштурулган канализациясы, бир точкалуу суу алуусу, идиштик катуу отундук суу жылыткычы, ысык суусу менен, жуунгуч, ванна душу менен, жуугуч, унитаз менен жабдылган жергиликтүү суу түтүгү.	1 жашоочу	140	***	180	***	8.1	***	0.3 (300)	0.2 (200)

Б.1 таблицасынын уландысы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Муздак суусу, канализациясы бар борборлоштурулган суу түтүгү, газ менен камсыз кылынган, жуунгуч, жууп-тазалагыч, унитаз менен жабдылган.	1 жашоочу	110	***	150	***	7.0	***	0.2 (50)	0.2 (50)
Муздак суусу, канализациясы бар борборлоштурулган суу түтүгү, жуунгуч, жууп-тазалагыч, унитаз менен жабдылган.	1 жашоочу	95	***	120	***	6.5	***	0.2 (50)	0.2 (50)
Муздак суусу, жергиликтүү канализациясы менен борборлоштурулган суу түтүгү, жуунгуч, жууп-тазалагыч, унитаз менен жабдылган.	1 жашоочу	90	***	100	***	6.5	***	0.2 (50)	0.2 (50)

Б.1 таблицасынын уландысы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сезондук аракеттеги муздак суусу, жергиликтүү канализациясы менен борборлоштурулган суу түтүгү, жуунгуч, жууп-тазалагыч менен жабдылган.	1 жашоочу	80	***	100	***	6.5	***	0.2 (50)	0.2 (50)
Сууну суу алуу түтүктөрүнөн колдонуу менен:									
Жыл бою туруктуу жашаганында (айылдык үйлөр).	1 жашоочу	70	***	90	***	***	***	***	***
Сезондуу жашаганында.	1 жашоочу	50	***	80	***	***	***	***	***
Сууну үй жандыктарынын керектөөсү:									
Уйлар.	1 баш	80÷100	***	***	***	***	***	***	***

Б.1 таблицасынын уландысы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу		
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)		
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу	
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6 айга чейинки курактагы музоолор.	1 баш	20	***	***	***	***	***	***	***	***
Жылкылар.	1 баш	60	***	***	***	***	***	***	***	***
Төлү менен мегилжиндер.	1 баш	80	***	***	***	***	***	***	***	***
Борго байланган жаш торопойлор жана чочколор.	1 баш	15	***	***	***	***	***	***	***	***
Койлор жана эчкилер.	1 баш	10	***	***	***	***	***	***	***	***
Тооктор, күрптөр, каздар	1 баш	1÷2	***	***	***	***	***	***	***	***
Кроликтер, норкалар, кундуздар	1 баш	3	***	***	***	***	***	***	***	***
Сууну өрт өчүрүүгө керектөө:										
Отко туруктуулугунан көз карандысыздыкта бийиктиги 2–3 кабат имарат курулушундагы өрт өчүрүү (өрттү өчүрүү убактысы – 3 саат).	1 өрт	***	***	***	***	***	***	5.0	***	***

Б.1 таблицасынын аягы

Милдеттердин жана керектөөчүлөрдүн мүнөздөмөсү	Өлчөгүч	Суткалык, л				Сааттык, л		Прибордун сууну чыгымдоосу	
		Орточо		Максималдуу		Максималдуу		секундалык - л/с (сааттык - л/час)	
		жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык суу	жалпы суу	ысык, муздак суу
		q^{tot}	q^h	q^{tot}	q^h	$q^{tot}_{o.h.r}$	$Q^h_{o.h.r}$	q^{tot}_o	$q^h_o (q^c_o)$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сууну бир жолку сугарууга керектөө:									
Ачык абадагы отургузууларды сугаруу:									
а) жашылчаларды	1 м ²	3÷10	***	***	***	***	***	***	***
б) жемиш дарактарын	1 м ²	6÷12	***	***	***	***	***	***	***
Теплицалардагы айыл чарба өсүмдүктөрүн сугаруу.	1 м ²	4÷6	***	***	***	***	***	***	***
Газондорду жана гүлдөрдү сугаруу	1 м ²	3÷5	***	***	***	***	***	***	***
Тротуарлардын, жолчолордун өркүндөтүлгөн жабууларын сугаруу.	1 м ²	0.4÷0.5	***	***	***	***	***	***	***
<p>Эскертүүлөр</p> <p>1 Суунун үлүштүк чыгымдалыштары алып чыгылган ыңгайлуулуктар аныкталып берилди. Системалардын курамы жана санитардык приборлор өзгөртүлгөнүндө ченемдер орнотулган жабдууга ылайык корректировкалануусу керек.</p> <p>2 Суунун сугарууга үлүштүк чыгымдалыштары бир жолку сугаруунун эсебинен берилди. Суткасына сугаруулардын санын климаттык шарттардан көз карандылыкта кабыл алган ылайык.</p> <p>3 Жер асты булактарынан сууну көчөлүк жана жолдук жабууларды, жашыл отургузууларды сугарууга, автомашиналарды жана өндүрүштүк орун жайларды (тамак-аш жана фармацевтика өндүрүшүнөн тышкары) түз агуу системаларында ж.б. жууганга пайдаланууга тыюу салынат.</p>									

Б.2- т а б л и ц а – Сууну андан ары пайдалануу арматурасынын жана санитардык приборлордун эсептик параметрлери

Катар №	Санитардык-техникалык приборлор	Суунун секунддук чыгымдоо (л/сек)			Суунун сааттык чыгымдоо (л/саат)			Жумушчу басым	Агымдарды чыгымдоо	Минималдык диаметрлер (мм)	
		жалпы	муздак суу	ысык суу	жалпы	муздак суу	ысык суу			сууну тартып келген тутук	сууну алып кеткен тутук
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Жуунгуч, сууну андан ары пайдалануу краны менен кол жуугуч	0,1	0,1	***	30	30	***	0,02 (2)	0,15	10	32
2	Ошол эле ооштуруучу кран менен	0,12	0,09	0,09	60	40	40	0,02 (2)	0,15	10	32
3.	Ооштуруучу кран менен жуугуч	0,12	0,12	0,09	80	60	60	0,02 (2)	0,6	10	40
4.	Ооштуруучу кран менен ванна, мунун ичинде ванна жана жуунгуч үчүн жалпы	0,25	0,18	0,18	300	200	200	0,03 (3)	1,1	10	40
5.	Суу жылытчу колонка жана ооштургуч кран менен ванна	0,22	0,22	***	300	300	***	0,03 (3)	1,1	15	40

Б.1 таблицасынын аягы

Катар №	Санитардык-техникалык приборлор	Суунун секунддук чыгымдоо (л/сек)			Суунун сааттык чыгымдоо (л/саат)			Жумушчу басым	Агымдарды чыгымдоо	Минималдык диаметрлер (мм)	
		жалпы	муздак суу	ысык суу	жалпы	муздак суу	ысык суу			МПа (м суу басымы)	прибордон (л/с)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6.	Чакан түбү жана ооштургуч кран менен душ кабинасы	0,12	0,09	0,09	100	60	60	0,03 (3)	0,2	10	40
7.	Ооштургуч кран жана аэратор менен гигиеналык душ (биде)	0,08	0,05	0,05	75	54	54	0,05 (5)	0,15	10	32
8.	Жуучу челеги менен унитаз	0,1	0,1	***	83	83	***	0,5 (5)	1,6	8	85
9.	Жуучу кран менен унитаз	1,4	1,4	***	81	81	***	0,08 (8)	1,4	20	85
<p>Э с к е р т ү ү – Таблицада маалыматтар вентилдик арматура үчүн келтирилди, бир кармоочу жана термостатикасы менен ооштургуч кранды колдонууда 2, 3, 4, 6-п. боюнча чыгымдоолорду 15%га, жарым автоматтык арматураны 25%га, автоматтыкты 60%га азайтышат жана өлчөөлөрдүн натыйжалары боюнча корректировкалашат.</p>											